

Iedzīvotāju uzvedības analīze un COVID-19 ārkārtas situācijas ierobežojumu efektivitāte

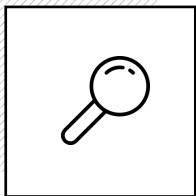
Prof. Gundars Bērziņš
LU Biznesa, vadības un
ekonomikas fakultātes dekāns

Imt

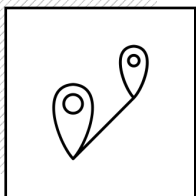

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

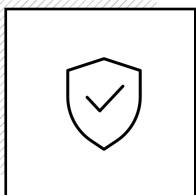
Pētījuma saturs un pielietojums

Pētījumu ietvaros tika analizēta LMT mobilā statistika, lai novērtētu Latvijas iedzīvotāju aktivitāti ārkārtas situācijas laikā

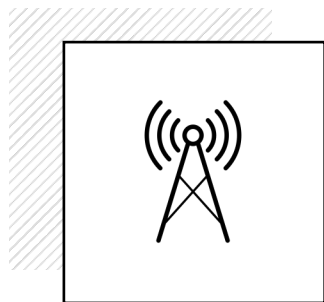

Tika vērtēta dažādu nacionālu un lokālu ierobežojumu ietekme uz cilvēku uzvedību un COVID-19 saslimstības ierobežošanu

Izstrādāta pieeja automatizētai reāllaika datu apstrādei, kas ļauj veikt apsteidzošas darbības un savlaicīgi atbildīgajām institūcijām īstenot nepieciešamos pasākumus COVID-19 ierobežošanai

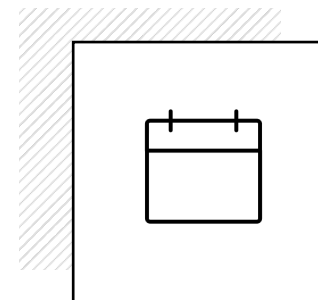
Izmantotie dati

Tika mērīta **zvanu aktivitāte LMT bāzes stacijās visā Latvijas teritorijā** (LMT tīkla notikumu statistika)

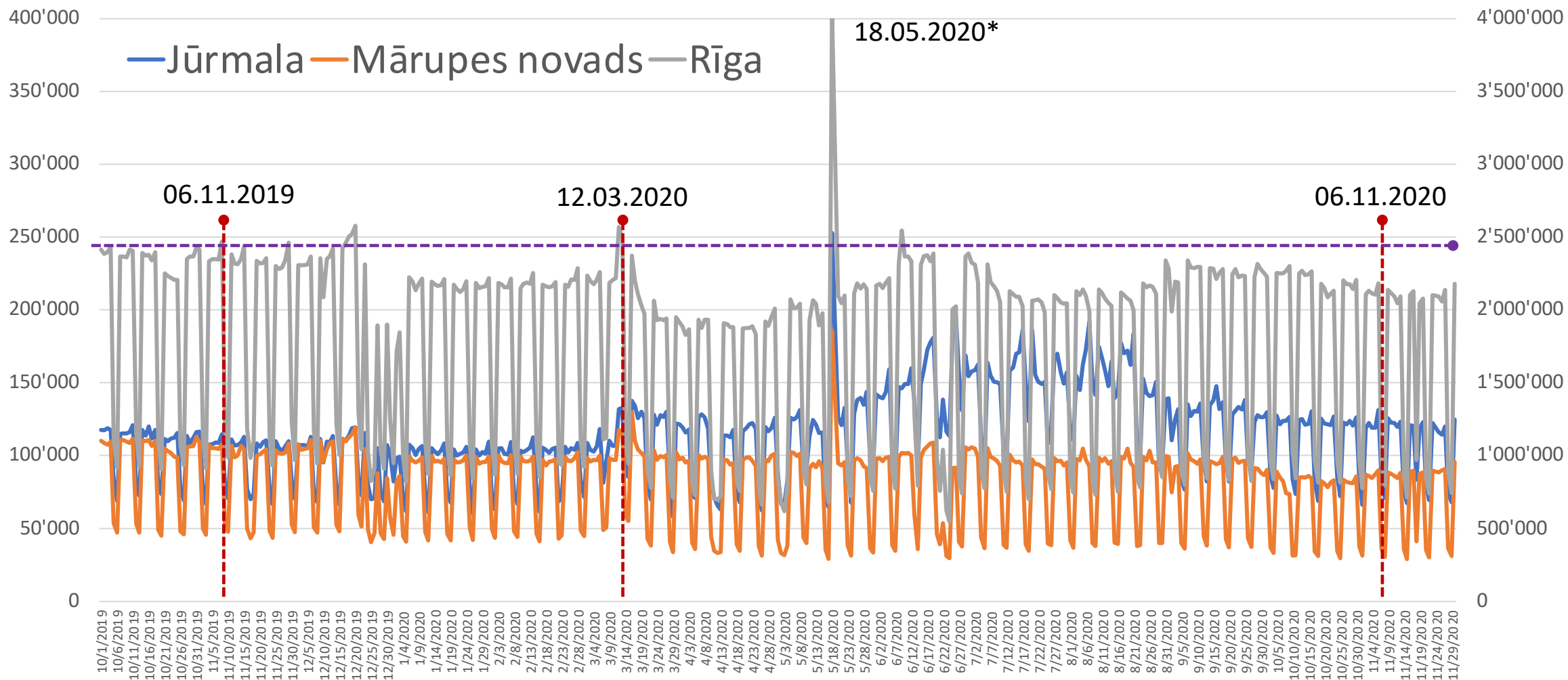
Kopējais analizēto tīklu notikumu apjoms ir gandrīz **543 miljoni** šā gada septembrī līdz decembrī un **2,43 miljardi** pēdējā gada laikā

Pētījuma periods – 2019. gada oktobris līdz 2020. gada decembris

Mobilo zvanu aktivitāte ārkārtas situācijas laikā

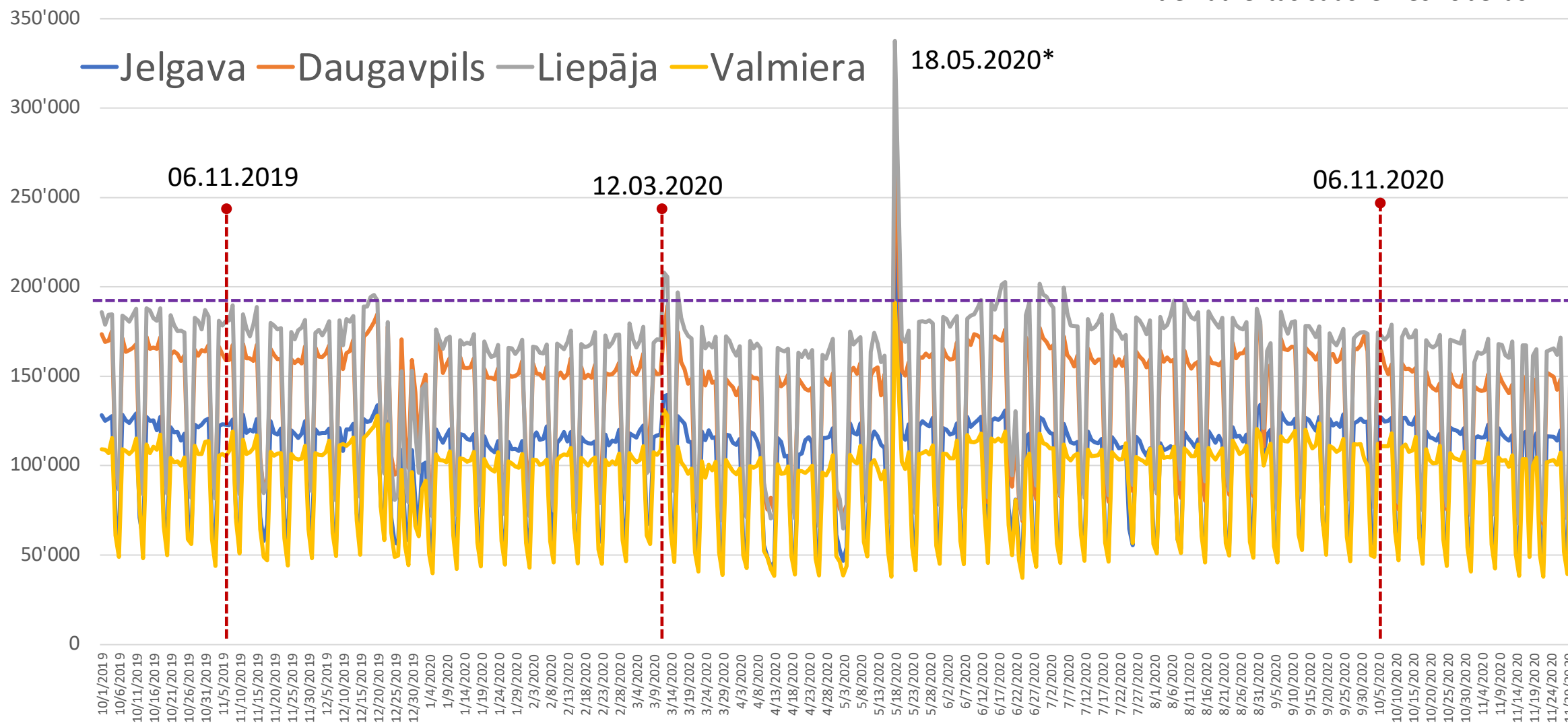
Mobilo zvanu aktivitāte pilsētās un novados

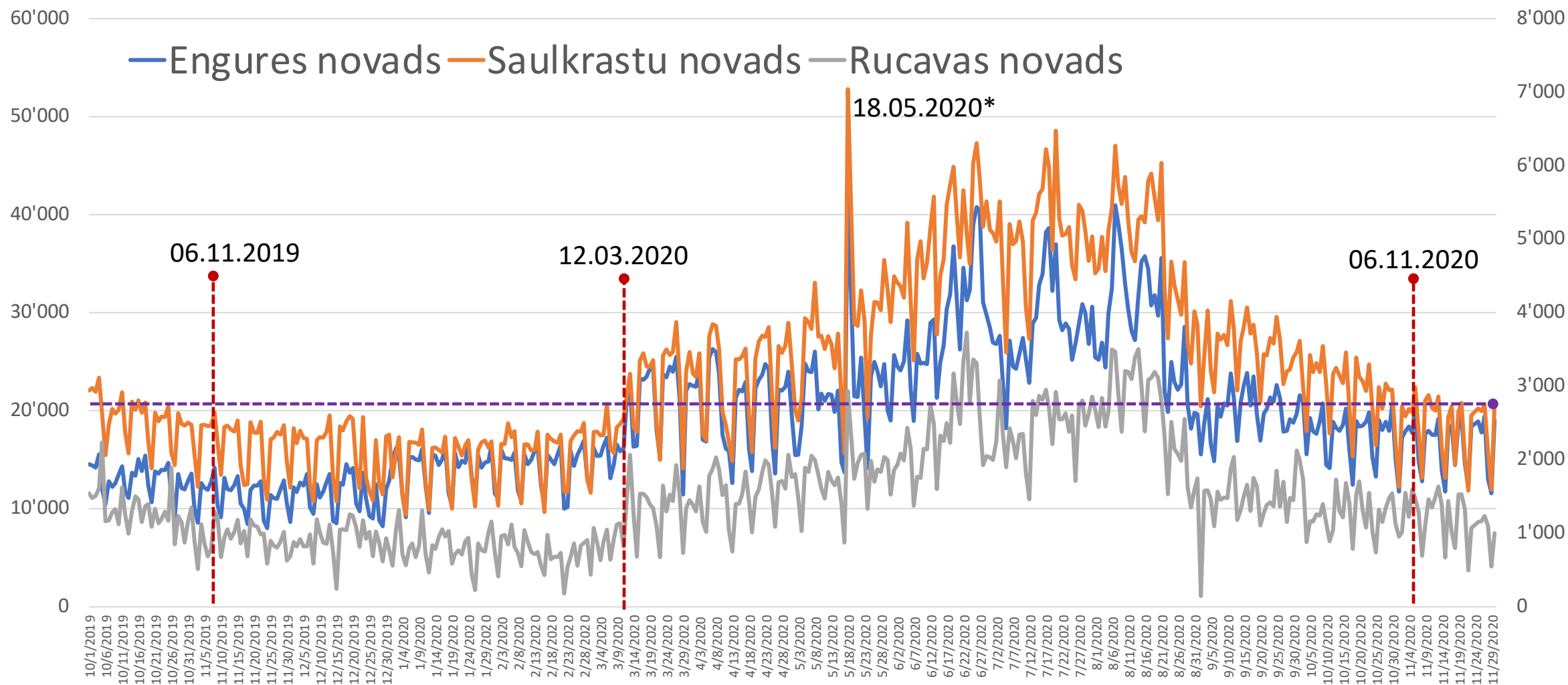
* tiek atvērtas sauszemes robežas

Mobilo zvanu aktivitāte reģionu pilsētās

* tiek atvērtas sauszemes robežas

Mobilo zvanu aktivitāte Latvijas novados

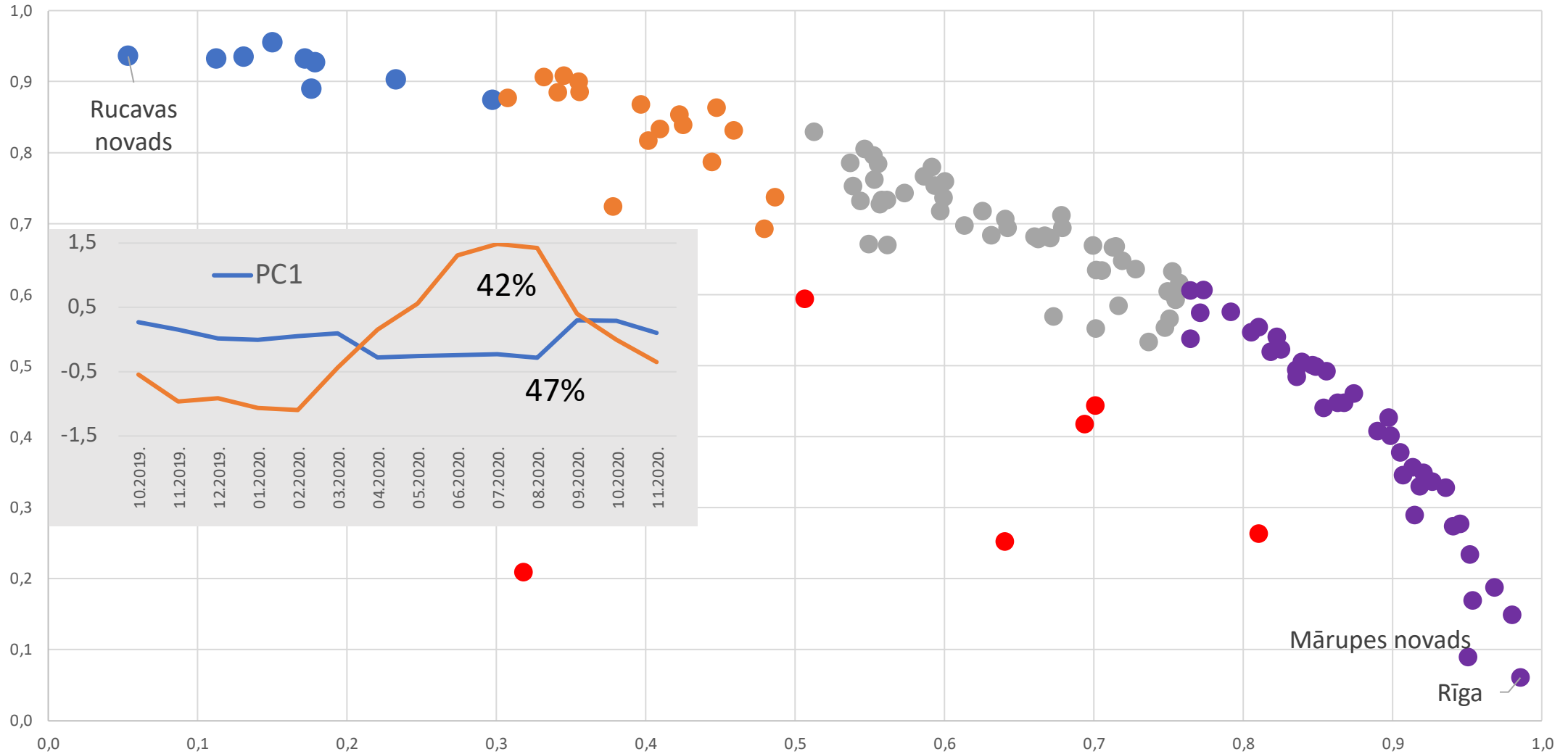

* tiek atvērtas sauszemes robežas

Mobilo zvanu aktivitātes izmaiņas 01/10/2019 - 30/11/2020

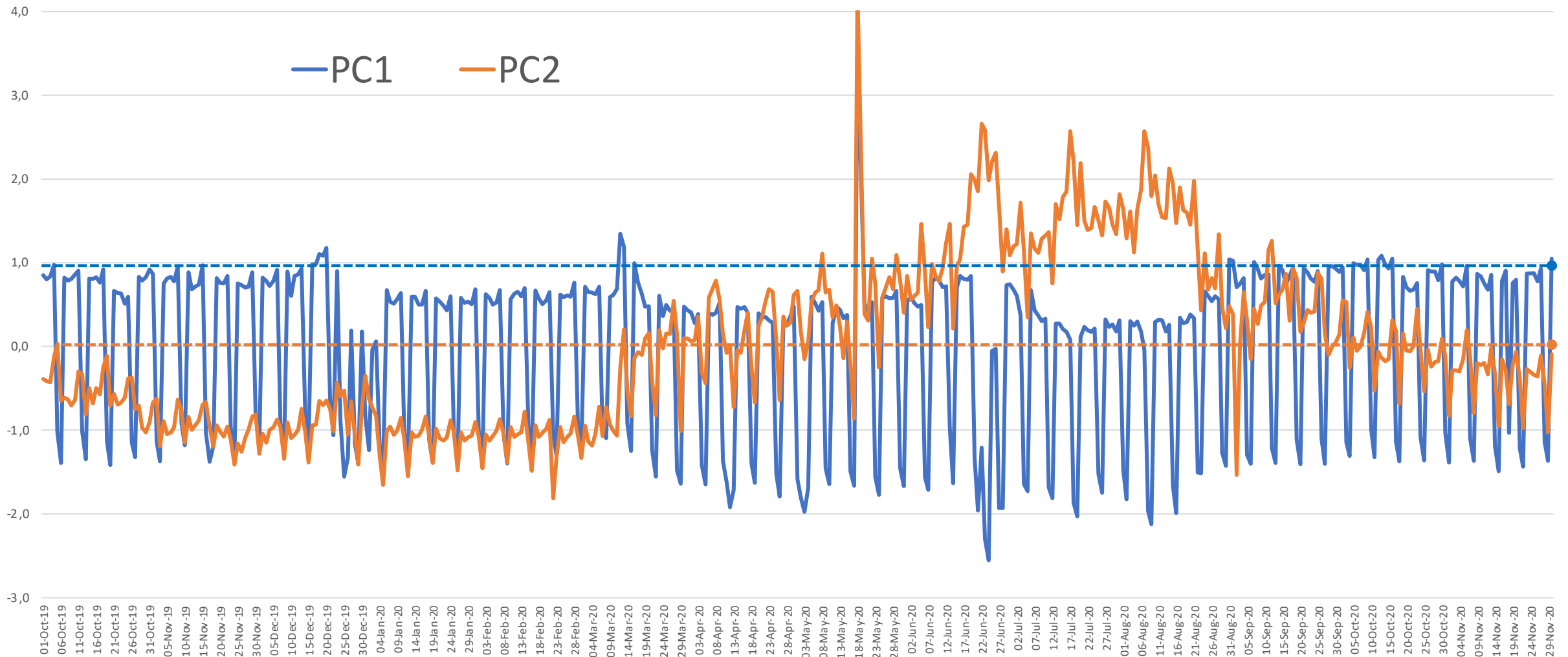

PC2: Mobilo zvanu aktivitāte zema līdz februārim, augsta no marta līdz augustam un zema no septembra līdz novembrim.

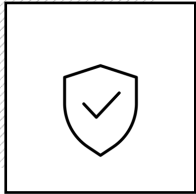

PC1: Mobilo zvanu aktivitāte augsta līdz februārim, zema no marta līdz augustam un augsta no septembra līdz novembrim.

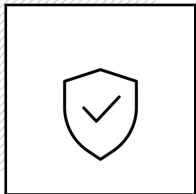
Mobilo zvanu aktivitātes izmaiņas dienas laikā

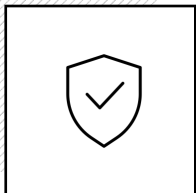
Galvenie secinājumi

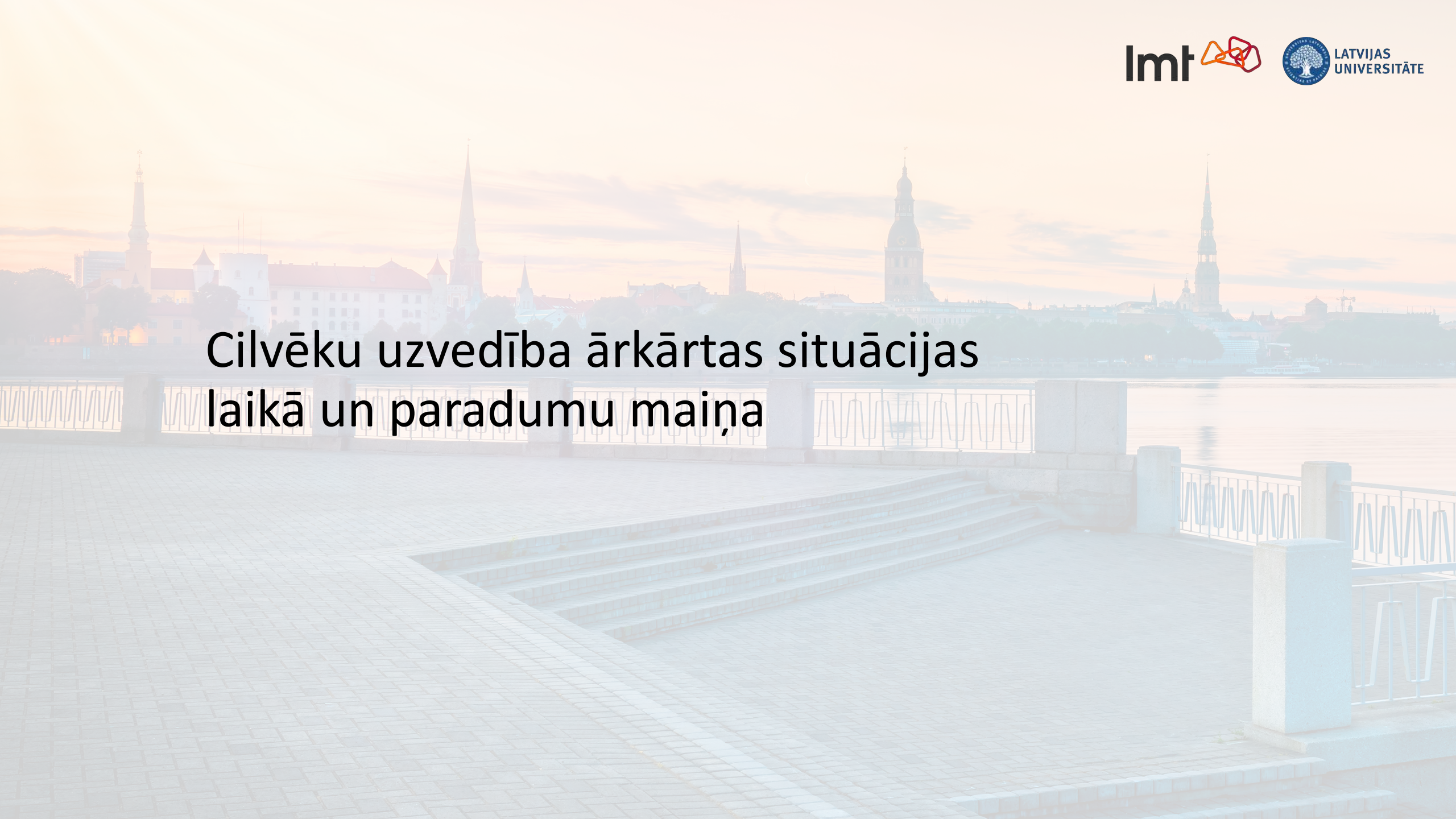
Mobilo zvanu aktivitāte ārkārtas situācijas laikā gan pilsētās, gan novados joprojām ir augsta – 70 - 80% no pirmskrīzes perioda

Pašlaik līdz marta/aprīļa disciplīnas līmenim atšķirība joprojām ir liela – 30% - 70%

Kopš pavasara iedzīvotāju uzvedība un paradumi ir būtiski mainījušies, tāpēc ir nepieciešama cita pieeja

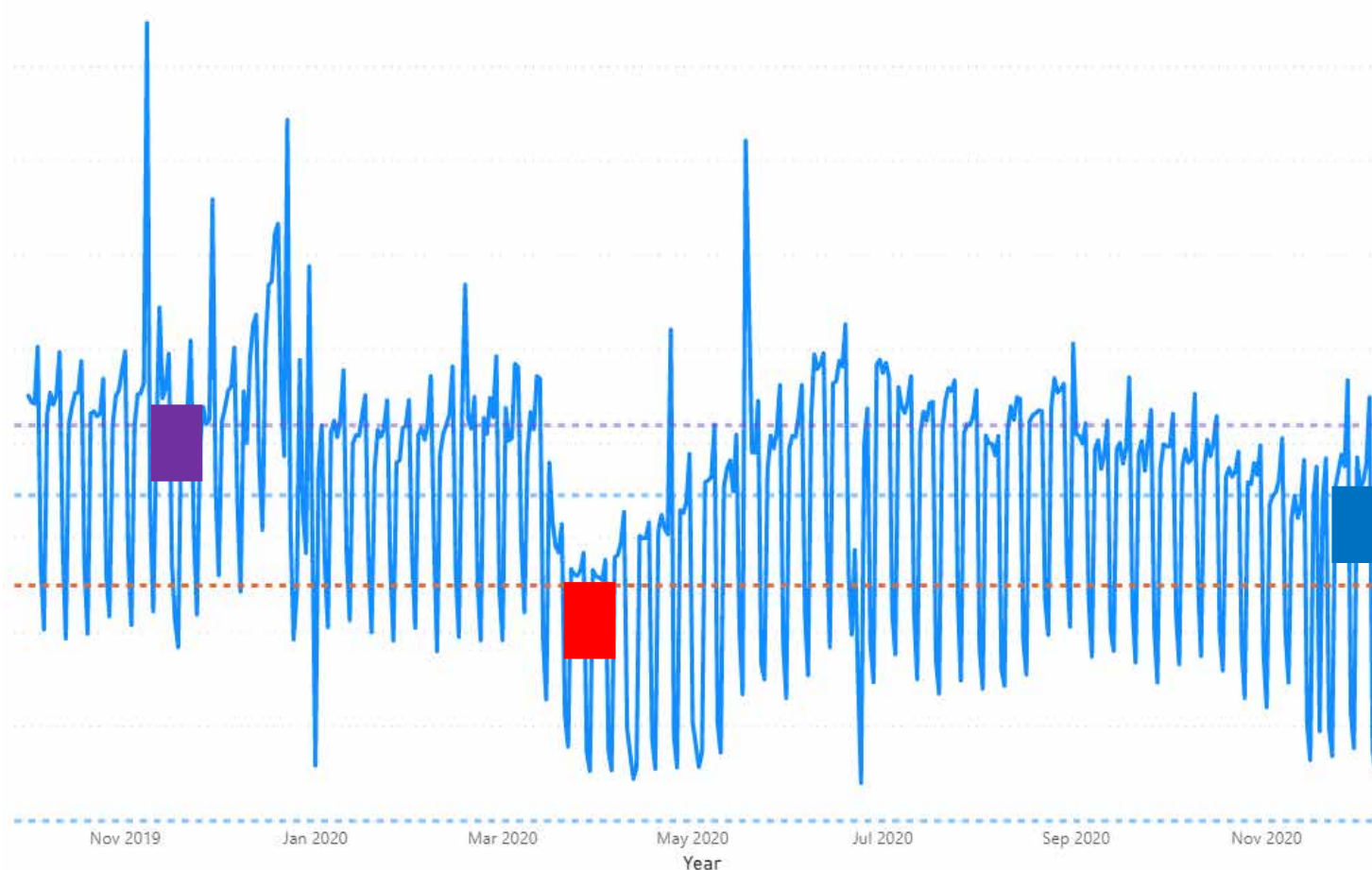

Cilvēku uzvedība ārkārtas situācijas laikā un paradumu maiņa

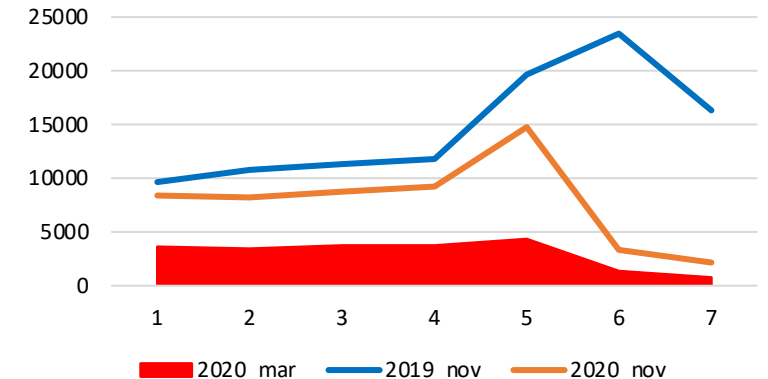
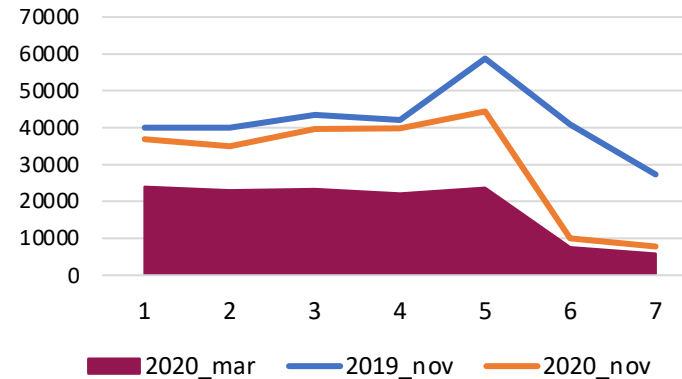
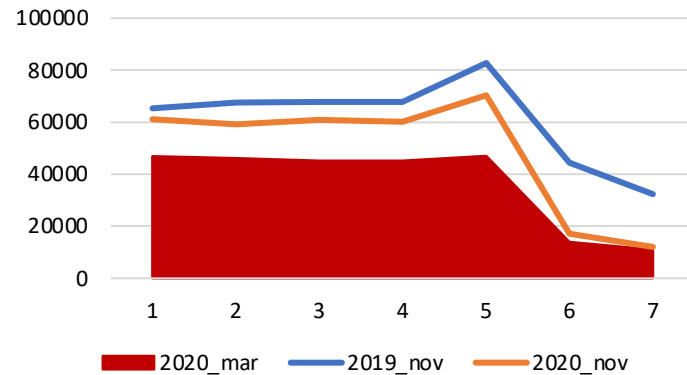
Trīs atšķirīgi divu nedēļu periodi

P	O	T	C	P	S	Sv
P	O	T	C	P	S	Sv

- 25/11-08/12/2019 – ārkārtējās situācijas periodam analogs periods pērn
- 23/03-05/04/2020 – zemākā aktivitāte un augstākā ierobežojumu ievērošanas disciplīna
- 23/11-06/12/2020 – ārkārtas situācija, kurā būtu jābūt līdzīgai ierobežojumu ievērošanas disciplīnai kā pavasarī

Rīgas lielākajos tirdzniecības centros iedzīvotāju aktivitāte darba dienās un brīvdienās ārkārtas situācijas laikā ir būtiski mainījusies

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	35%
Brīvdienas	16%

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	69%
Brīvdienas	32%

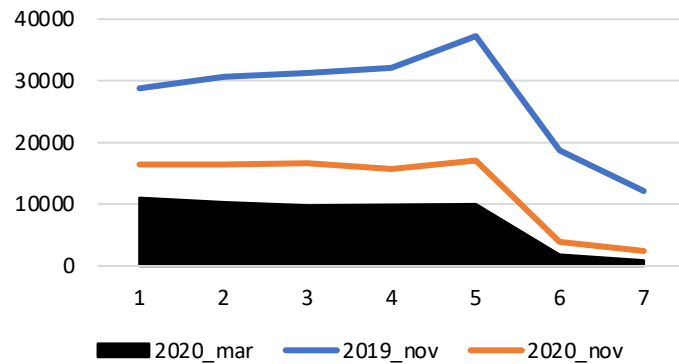
Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	162%
Brīvdienas	155%

Rīgas lielākajos tirdzniecības centros iedzīvotāju aktivitāte darba dienās un brīvdienās ārkārtas situācijas laikā ir būtiski mainījusies

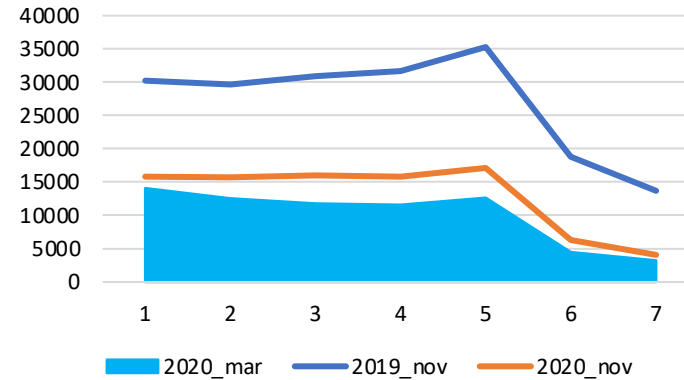
III
GALERIJA CENTRS

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	61%
Brīvdienas	134%

ORIGO

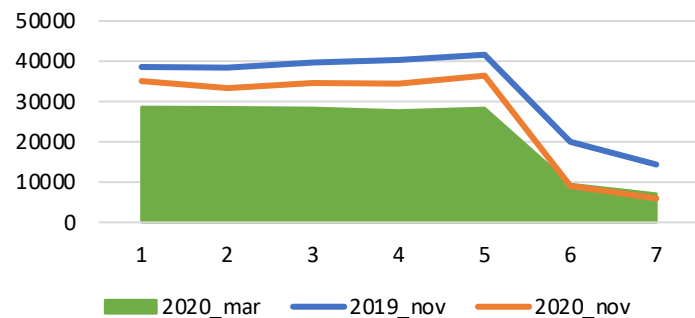
Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	28%
Brīvdienas	36%

Tirdzniecības centros DEPO centros iedzīvotāju aktivitāte darba dienās un brīvdienās ārkārtas situācijas laikā ir būtiski mainījusies

Krasta DEPO

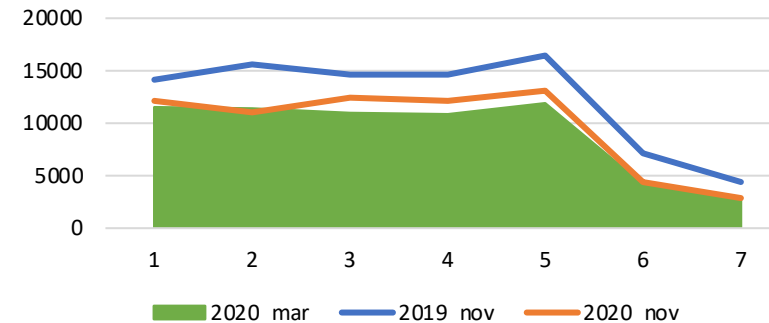

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	23%
Brīvdienas	-10%

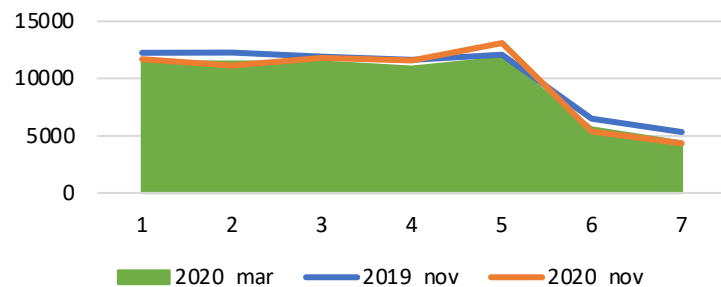
Ulmaņa DEPO

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	7%
Brīvdienas	4%

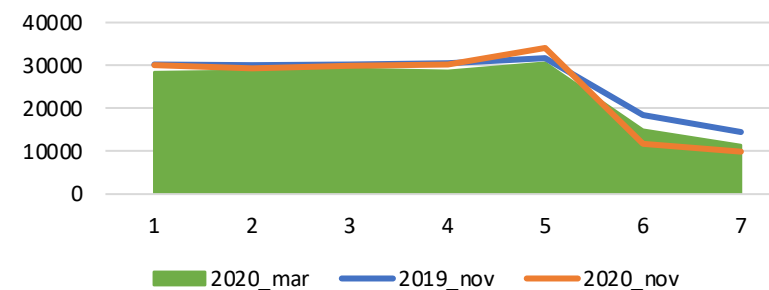
Dreiliņu DEPO

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	4%
Brīvdienas	-5%

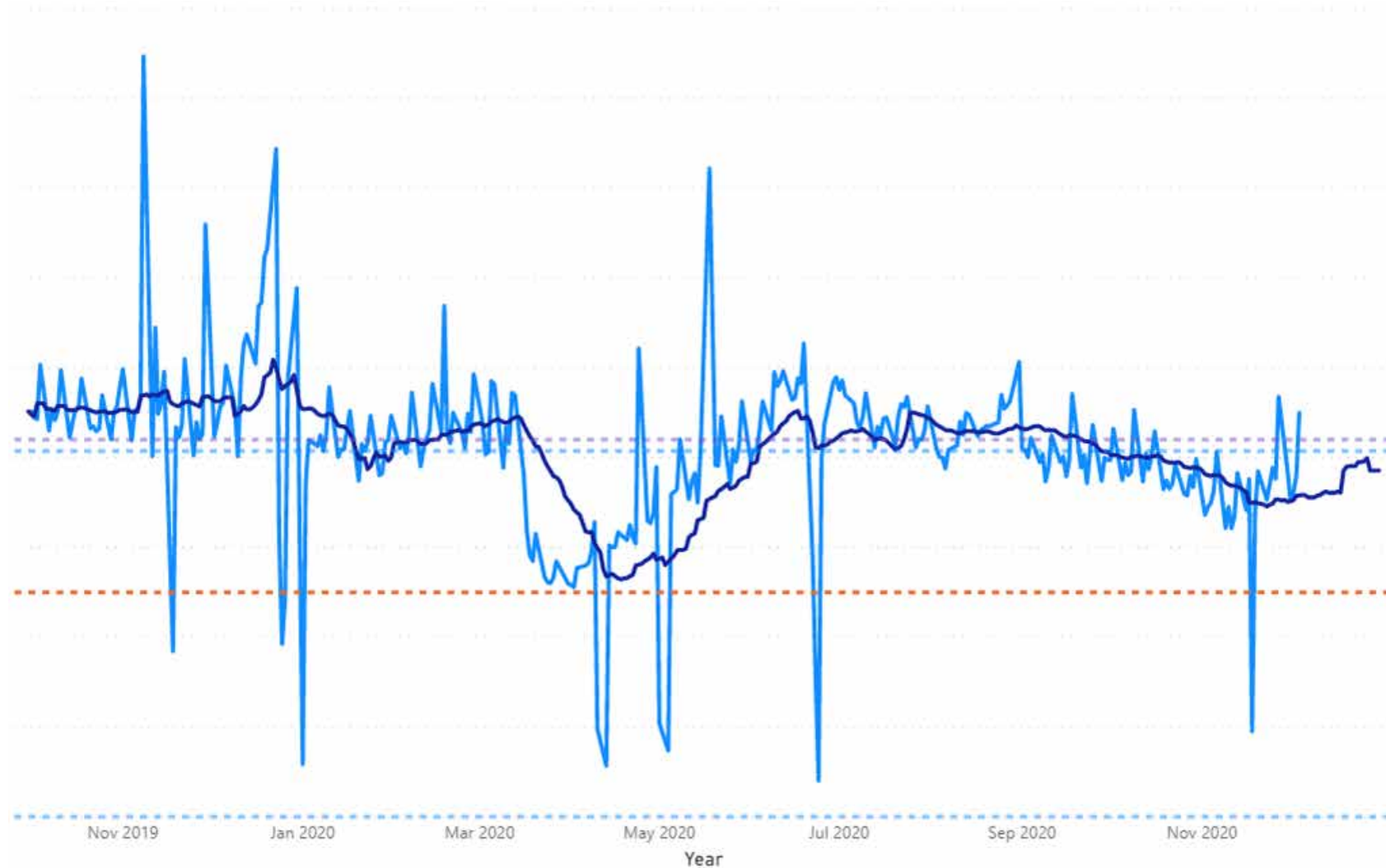
Berģu DEPO

Starpība starp marta aktivitāti un novembra aktivitāti

Darba dienas	5%
Brīvdienas	-18%

Darba dienu prognoze (T/c Spice)

Brīvdienu prognoze (T/c Spice)

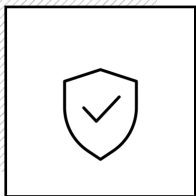

iedzīvotāju lokalizētas aktivitātes salīdzinājums starp 06.11.2020 un 11.12.2020

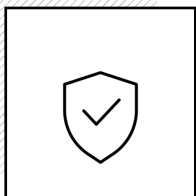

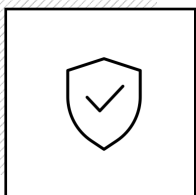
Galvenie secinājumi

Cilvēku aktivitāte Rīgas t/c pašlaik ir būtiski augstāka nekā pavasarī – 70-80% no pirmskrīzes laika

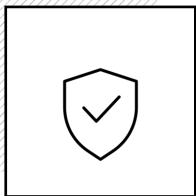

Būtiski mainījušies iedzīvotāju iepirkšanās paradumi – cilvēki izvēlas iepirkties darba dienās, brīvdienās ir vērojams būtisks t/c apmeklētāju kritums

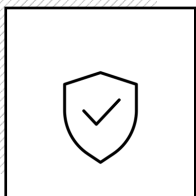

Cilvēku aktivitāte saimniecības preču tirdzniecības vietās (DEPO) saglabājas nemainīgi augsta kopš pavasara

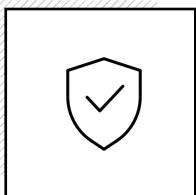
Galvenie secinājumi

Cilvēku aktivitāte ārkārtas situācijā brīvdienās samazinās, kamēr aktivitāte darba dienās pat nedaudz pieaug

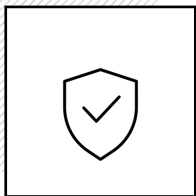

Pašlaik, ieviešot līdzvērtīgus ierobežojumus kā pavasarī, neizdodas sasniegt līdzvērtīgu uzvedības maiņu (disciplīnas līmeni)

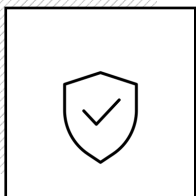

Aizliegumi brīvdienās palielina iepirkšanās aktivitāti darba dienās, kurās jau tā aktivitāte iepriekš bija daudz augstāka nekā brīvdienās

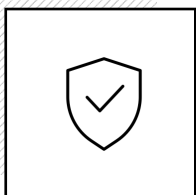
Galvenie secinājumi

Iedzīvotāju aktivitātes tendences pakāpeniski atgriežas pirms COVID19 stāvoklī. Pretēja tendence marta situācijai Latvijā

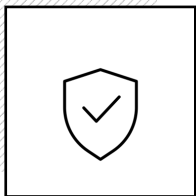

Iedzīvotāji arvien vairāk strādā ekonomiskās aktivitātes centros un brīvdienas pavada novados ar izteiktu brīvdienu aktivitātes tendenci

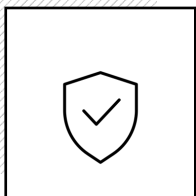

Mobilitātei starp Latvijas novadiem ir tendence samazināties salīdzinājumā ar Septembri, tomēr tā saglabājas salīdzinoši augstākā līmenī

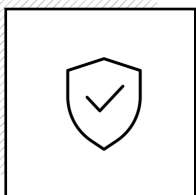
Ieteikumi

Izvērtēt iespēju ieviest ierobežojumus, kas attiektos uz visām nedēļas dienām, ne tikai brīvdienām, lai izlīdzinātu iepirkšanās infrastruktūras nevienmērīgu noslodzi

Būtu jāizvērtē ierobežojumi, kas izlīdzinātu iepirkšanās slodzi dienas laikā, lai ierobežotu cilvēku skaitu, kas apmeklē veikalu vienlaikus, veidojot apmeklējumu pīķus

Jāveido un jākomunicē pozitīva alternatīva brīvā laika pavadīšanai svētkos, jo tikai aizliegumi nedarbojas (izsauc negatīvu pretreakciju)

Paldies!

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**